

ครูบาศรีวิชัย ต้นบุญแห่งล้านนา

ครูบาศรีวิชัย ต้นบุญแห่งล้านนา (1)

พอได้ยินคำว่า ‘ครูบา’ ผู้คนในภูมิภาคต่าง ๆ มีความเข้าใจตามพื้นฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป โดยส่วนใหญ่มักตั้งคำถามว่าครูบาอาจารย์ที่สอนตามโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ต่าง ๆ เป็นผู้มีความรู้ ผู้ได้เล่าเรียนสูง มีลูกศิษย์ลูกหามากมาย ทางภาคอีสานมีคำเรียกครูบา เช่นกัน แต่เป็นคำเรียกสลาบทนุญที่บวชเข้ามาเล่าเรียนหลักธรรม

ส่วนทางกลุ่มวัฒนธรรมล้านนา 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนนั้น เป็นคำเรียกพระสงฆ์ที่ศึกษาหลักธรรมแตกฉาน ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ มีจริยวัตรอันงดงามบริสุทธิ์ จนเป็นที่เลื่อมใสศรัทธา ผู้คนจึงยกย่องกันว่า ‘ครูบา’ มิใช่เป็นชั้นสัญญาบัตรที่คณะสงฆ์พิจารณาขอให้พระสงฆ์องค์ใดองค์หนึ่ง และพระสงฆ์เองก็ไม่สามารถแต่งตั้งตนเองเป็นครูบาได้ เพราะถือเป็นการอวดอุตริมนุชยธรรม ครูบาจึงเป็นคำที่ศรัทธาชาวบ้านได้เห็นดีเห็นงามร่วมกันสถาปนาขึ้น ถือเป็นการแต่งตั้งโดยสังคมนั่นเอง

การมีคนคณะหนึ่งคอยทำหน้าที่พิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งในปัจจุบัน ก็มักยกย่องพวกพ้องของตนเอง ไม่ไปรังใส มักเคลือบโคลงโดยอำมิสรางวัลผลประโยชน์ให้เห็นอยู่เนือง ๆ หลายครั้งก็พบบุคคลหรือพระสงฆ์ที่ชอบยกย่องแต่งตั้งตนเองเป็นผู้รู้ เป็นครูบา โดยที่คนหมู่มากยังรู้สึกผิน ๆ ดังนั้นการที่คนหมู่มากที่อยู่ร่วมกันในสังคมเห็นพ้องต้องกัน พร้อมใจกันยกย่องสถาปนาพระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งเป็นครูบานั้น ถือว่าท่านต้องเป็นผู้ที่อยู่ในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและปฏิบัติตามหลักธรรมได้อย่างแท้จริง

ในอดีตชุมชนใช้วิธีเลือกผู้นำ โดยการทำประชามมมีการประชุมปรึกษาหารือ พิจารณาร่วมกันว่าใครเป็นคนที่มีความดีธรรม มีความสามารถที่จะเป็นผู้นำ แล้วจึงไปขอมาเป็นผู้ว่า ผู้นำที่ได้รับการสถาปนาแบบนี้มีคุณค่า มีศักดิ์ศรีที่จะดูแลให้ชุมชนสงบสุขได้ ไม่เหมือนการเลือกผู้นำชุมชนในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. เทศบาล ส.จ. ส.ส. ใช้เงินใช้ทอง ใช้กลเม็ดเด็ดพราย หาเสียงกันทุกรูปแบบ พอเลือกตั้งเสร็จมักจะมีความแตกแยกตามมา เป็นผู้ว่าที่มีผลประโยชน์ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม จึงไม่สามารถเป็นผู้ว่าที่จะสร้างความสงบสุขได้

ผมเคยเพลินเกินเรื่องเสียยาวข้างต้นเราได้คุยถึงที่มาของคำว้าครูบาไปแล้ว ต่อไปจะพูดคุยถึงครูบาศรีวิชัย ท่านเกิดเมื่อตอนพลบค่ำวันอังคารที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2421 เดิมชื่อ เพื่อน หรือ ฟ้าร้อง เนื่องด้วยขณะแรกเกิดมีเสียงพายุ ฟ้าร้องฟ้าม่า สะเทือนเลื่อนลั่นไปทั่ว พ่อชื่อนายควาย แม่ชื่อ นางอุสา อาศัยอยู่ชนบทห่างไกล ณ บ้านปาง ต.แม่ตืน อ.ลี้ จ.ลำพูน

ต.ช.เพื่อน หรือฟ้าร้อง เป็นเด็กที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี ไม่ทำร้ายทุบตีสัตว์ ไม่กินเนื้อสัตว์ ชอบกินผักผลไม้ นอกจากนั้นยังชอบเสียงดนตรี ชอบติดซิงเปาขลุ่ย ขับจ้อยซอ ศิลปะพื้นบ้านล้านนา ชีวิตแต่ละวันดำเนินตามวิถีของลูกชาวนาที่ต้องช่วยพ่อแม่เลี้ยงควาย ทำไร่ทำนาในช่วง

ถ่ายที่ต้นขบาบพระธาตุจอมทอง
คราวบูรณะวัดพระเจ้าตนหลวง
และพระธาตุจอมทอง จ.พะเยา อายุ 46 ปี
พ.ศ. 2467

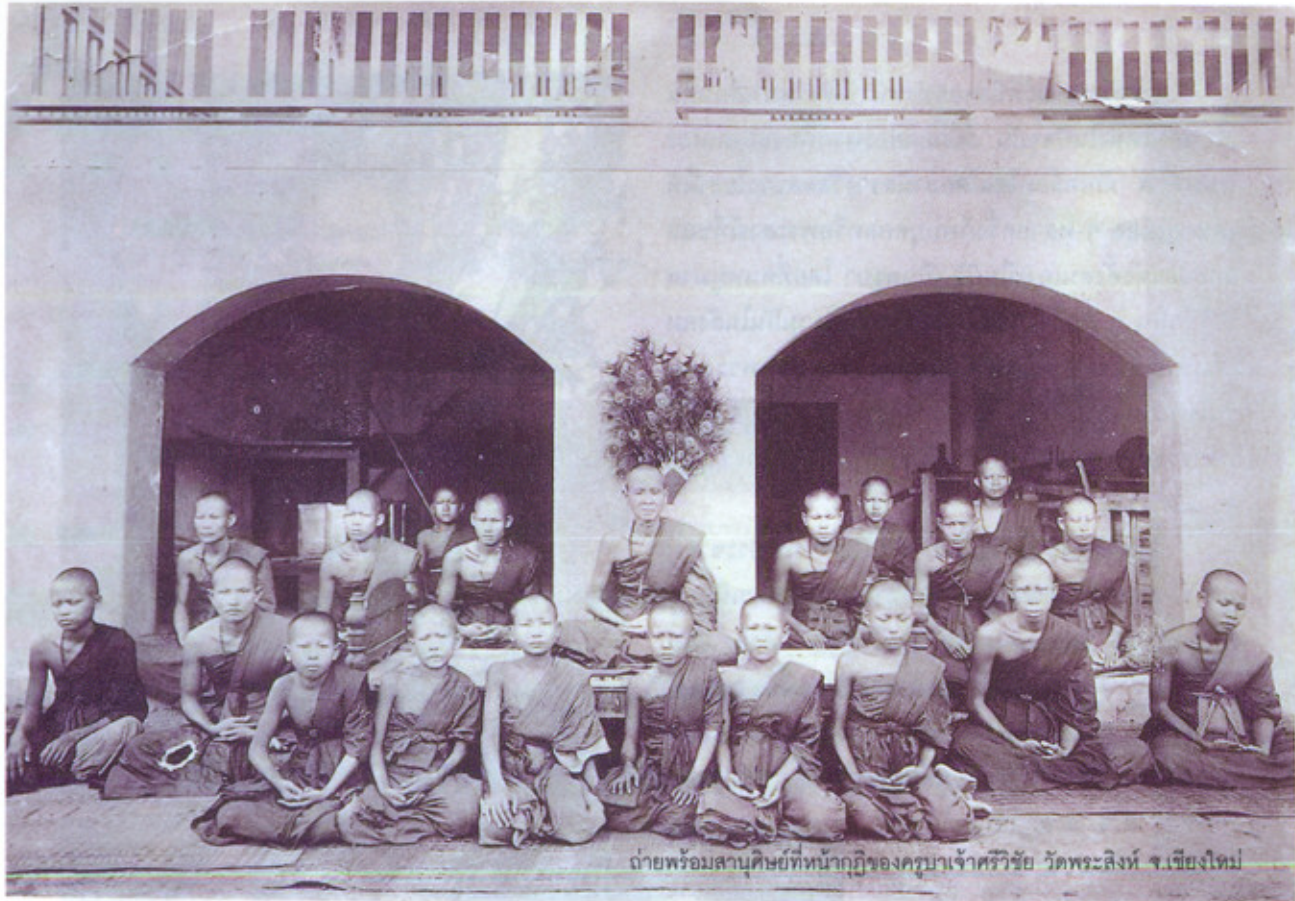

ถ่ายที่หน้าวิหารวัดบ้านปางหลังเดิม
ก่อนจะรื้อสร้างใหม่ อายุ 59 ปี พ.ศ. 2480

อายุ 10 ปี ขณะจะไปเลี้ยงควาย มีพระธุดงค์ผ่านมาพบ และบอกว่าถ้าได้บวชเรียนจะเป็นผู้นำสำคัญในการสืบพุทธศาสนา แต่เนื่องด้วยเห็นพ่อแม่ยังลำบาก จึงอยู่ช่วยงานทางบ้านก่อน จนอายุได้ 17 ปี จึงรีบเร่งขอพ่อแม่บวช พ่อแม่ทนรบเร้าไม่ไหว จึงนำไปฝากกับครูบาชาติยะ ฟ่านักอยู่ ณ อารามสงฆ์บ้านปาง เป็นชะโยม

วัดหรือลูกศิษย์วัด คอยช่วยเหลือรับใช้พระ พร้อมทั้งเรียนฝึกอ่านภาษาล้านนาในคัมภีร์โบลาน ตามจาริตของล้านนาเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนบวช

จนอายุ 18 ปี ทางพ่อแม่ญาติพี่น้องจึงจัดพิธีบวชลูกแก้วแบบเรียบ ๆ ง่าย ๆ ไม่มีงานรื่นเริงสนุกสนานแต่อย่างใด โดยมีครูบาชาติยะ เป็นพระอุปัชฌาย์ ตั้งสมญา

ถ่ายพร้อมสานุศิษย์ที่หน้ากุฏิของครูบาเจ้าศรีวิชัย วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่

นามใหม่ว่า สามเณรศรีวิชัย ท่านตั้งอกตั้งใจเรียนรู้หลักธรรม ความรู้จารีตประเพณีจากครูบาชติยะด้วยความขยันหมั่นเพียร ต่อมาเมื่ออายุครบ 21 ปี ได้อุปสมบทที่วัดบ้านโฮ้งหลวง อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน โดยมีครูบาสมณะเป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับฉายาว่า 'สิริวิชัยภิกขุ' แต่ชาวบ้านเรียกแบบอักษรล้านนาว่า 'พระสิวิชัย'

ตลอดเวลาของการบวชเรียน ท่านมานะพยายามศึกษาหลักธรรมของพุทธศาสนา วิชากัมมฐาน จากครูบาชติยะ และเดินทางไปศึกษาเรียนรู้กับครูบาอุปละ วัดดอยแค ครูบาวัดดอยคำ ครูบาสมณะ จนมีความรู้ต่าง ๆ อย่างแตกฉาน จนกระทั่งท่านได้เป็นเจ้าอาวาสวัดบ้านปาง และเป็นหัวหน้าหมวดอุโบสถ ตามจารีตของสงฆ์ในล้านนาโดยลำดับ ท่านบำเพ็ญตนปฏิบัติธรรมด้วยความเคร่งครัด เป็นอุปัชฌาย์บวชกุลบุตร สั่งสอนอบรมมัมพะพระสงฆ์สามเณร ด้วยความรู้ หลักธรรม กัมมฐาน ที่ท่านศึกษา มาอย่างเต็มที่จนมีลูกศิษย์ลูกหามากมาย ด้วยการจัดการศึกษารรณะอย่างเข้มแข็ง จึงมีพระสงฆ์ สามเณร จากวัดต่าง ๆ เดินทางมาศึกษาร่ำเรียนที่วัดบ้านปางอยู่ไม่ขาดสาย เนื่องจากในล้านนามีหลากหลายกลุ่มชน การรับ

พุทธศาสนาเข้ามามีการปรับตามแบบแผนจารีตของแต่ละกลุ่ม พระสงฆ์แต่ละกลุ่ม อาทิ กลุ่มยวน กลุ่มยอง กลุ่มขิ่น กลุ่มไต เป็นต้น จึงมีแนวทางปฏิบัติแตกต่างกัน ในขณะที่สามารถอยู่ร่วมกัน โดยมีได้มีความขัดแย้งใด ๆ มีการเรียนรู้ไปมาหาสู่กันเสมอมา

สำหรับครูบาศรีวิชัย มีธรรมเนียมปฏิบัติตามจารีตท้องถิ่นที่เห็นเด่นชัดในการนุ่งห่มผ้าจีวรสีกลัก มีผ้ารัดอก แขนวงลูกประคำ ถือไม้เท้าและพัด ฉันทังสวิวัตินละมือเดียว ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามแบบอย่างครูบาผู้เป็นอาจารย์ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา

ขอเชิญท่านผู้นับถือ ปีใหม่ 2549
 โดยร่วมสนับสนุนการสร้างบ้านดิน
 'ศูนย์ฝึกอบรมอาคารปฏิบัติธรรมเมืองกิ'
 ต.สลวงใบ อ.แม่ริบ จ.เชียงใหม่
 ติดต่อรายละเอียดได้ที่ วิทยาลัยการจังหวัดมณฑลสิงคม
 35 ถนนโกสุมรินทร์ ต.วัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
 โทร. 0-5330-6387 อีเมล smc_cm@yahoo.com

